

Aanvulling Gemerts Woordenboek

De laatste maanden heb ik voor allerhande Gemertse woorden die ik kreeg aangereikt, hoorde of zelf gebruikte gecontroleerd of ze zijn opgenomen in het Gemerts Woordenboek. Dat heeft weer een aantal nieuwe Gemertse woorden opgeleverd. De nieuwe lemmata zijn in dezelfde vorm gegoten als in het Gemerts Woordenboek van 2017 t.b.v. latere digitalisering. Dank aan Wim Vos voor zijn controlewerk.

Gimmers - Nederlands

aachterin

bw van tijd: na elkaar, achtereen. *Twaë daog aachterin han 'w skon weer.*

ānlooëpe (ānloupe)

ww onoverg (vormen, zie looëpe/ loupe, is ān-gelooëpe/ ān-geloupe): **1.** aanlopen, voor een kort oponthoud, in het voorbijgaan ergens binnengaan om er een bezoek te brengen. **2.** in een draaiende beweging steeds ergens tegenaan komen. *Dè wiel lūpt ān, d'r zit 'ne slāg in.*

bëuj³

v ev/mv -e verkl bëujke: een potje. *'n Bëuj vrèèje.*

dürin

bw van omstandigheid: door elkaar, dooreen. *As gaj dè naw 's éfkes dūrin doet, dan kanne we zooë gon aëte.* (zie *ōnderin*).

gon

I. (onoverg:) **15.** *um iejt gon:* iets gaan halen, een boodschap doen. *Ik gōng no Guus Willems um ' n spīssie-jaol skruujfke, èn ze han 't!*

hëbbe¹, hëbbe²

ww overg (¹hëb, ^{2/2m}hët, ³hë/hī, ^{1m/3m}hëbbe, ^{1/3}ha, ^{2/2m}had, ^{1m/3m}han(ne), h. gehad [Opm: naast de vorm *hëb*, bv. in *Hëb ik dè gezid?* hoort men

soms de verkorte vorm *Dè héé 'k nie gezid!*
Zōnne skonne fiets héé 'k ok.]

inīn

bw van hoedanigheid: in elkaar, ineen. *Doe die pepiere naw uurst 's nètjes inīn:* leg die papieren nou eerst eens enigszins op een stapeltje.

inspanne

ww overg (vormen, zie spanne, h. in-gespanne)
1. (van trekdieren:) inspannen. **2.** (van mensen:) (met succes) te hulp vragen. *Ik wor nōgal 's in-gespanne dūr m'n aawlëj vūr 'n bodskap òf 'n klusje as sjefeur.*

këüt

v ev/mv -e verkl kötje. **4.** (biljarten:) geluksbal, carambole die na een mislukte stoot, bv door een klos tot stand komt; de tegenspeler jaagt dan schertsenderwijs met de achterkant van de keu *de këüt* (het varken) weg vanonder de biljarttafel.

klus

v ev/mv -se verkl -ke: klus, karwei.

louman

m ev/mv -ne: onnut persoon, waardeloze vent, iemand met wie niets positiefs te beginnen valt. *Dè zén allemol loumanne, dor hoewfde niks van te verwaachte.*

Op 't mèrtvèld stónnen ze allemol ópín no d'n optocht te kiekje.

mínneg

bn (uitsl pred): menig. *Dè héé 'k oew al mínnege kaër gezíd:* dat heb ik je al menige keer/vaker gezegd.

naëje naëje

tw: nee nee (heftige ontkenning). *Naëje naëje, dè ziede gaj híllemol verkaërd.*

ópín

bw van plaats: opeen. *Ze stónnen allemol ópín:* ze stonden allemaal dicht bij elkaar, opeen.

pikke

ww overg (-t, -te, h. gepikt): **5.** snel nemen, afsnijden (van bochten). *Óp de Lòdderdejk kaande lèkker bóchjes pikke.*

sjefeur

m ev/mv -s verkl -ke: chauffeur.

slág

m ev/mv slaëg verkl slaëgske: **10.** Door stoten of wringen onstane afwijking van de perfecte ringvorm (bv van een wiel). *Jónge, ge hét 'ne grooëte slág in oew wiel; 'k zal 'n nééj wiel moete spaoke.*

spaoke

ww overg (¹spaok, ^{2/2m/3}spákt, ^{1m/3m}spaoke, ^{1/2/2m/3/1m/3m}spákte, h. gespákt): spaken spannen tussen de velg en de naaf van een wiel. *Hiejr jónge, spákte gaj dí wiel 's éfkes vùr maj.*

speule

I. onoverg: **7.** op het programma (film, theater)

staan. *Wa spült 'r vandaog in de Eendracht? 8.*
aan de hand zijn. *Ik weet nie wat 'r in die femielie*
spült dè ze dè haojs nòg nie verkaocht hébbe; 't
stí al jorre líg.

Nederlands – Gímmers

achtereen (na elkaar): aachterín
afsnijden (bochten): pikke 5
boodschap (een – doen): (zie gon I, 15)
chauffeur: sjefeur
dichtbij (- elkaar): ópín
dooreen (door elkaar): dūrín, ónderín
geluksbal (bij biljarten): kēüt 4
halen (iets gaan -): (zie gon I, 15)
hand (aan de – zijn): speule I, 8

hulp (met succes te – vragen): inspanne
ineen (in elkaar): inín
karwei: klus
klus: klus
menig: mínneg
nemen (snel bochten -): pikke 5
ontkenning (heftige -): naëje naëje
opeen (op elkaar): ópín
persoon (onnut -): louman
potje (een – vrijen): bēüj³
slag (in wiel): slāg
spannen (spaken): spaoke
staan (op het programma -): speule I,7
tegenaankomen (in een draaiende beweging
ergens -): ánlooëpe, ánloupe
vent (waardeloze -): louman

